

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 6ης Μαρτίου 2001 *

Στην υπόθεση T-192/99,

Roderick Dunnett, κάτοικος Λουξεμβούργου (Λουξεμβούργο),

Thomas Hackett, κάτοικος Rameldange (Λουξεμβούργο),

Mateo Turró Calvet, κάτοικος Rameldange,

εκπροσωπούμενοι από τους A. Dashwood και W.-J. Outhwaite, barristers, με τόπο
επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγοντες,

κατά

Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, εκπροσωπούμενης από τους J.-P. Minnaert και
Z. Ζαχαριάδη, επικουρούμενους από τον A. Baran, barrister και δικηγόρο, με τόπο
επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως, αφενός, της αποφάσεως της καθής περι καταργήσεως, από 1ης Ιανουαρίου 1999, του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής και, αφετέρου, των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών των προσφευγόντων στα οποία εφαρμόστηκε η απόφαση αυτή,

**ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ** (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Azizi, Πρόεδρο, K. Lenaerts και M. Jaeger, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 12ης Οκτωβρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό και πραγματικό πλαίσιο της διαφοράς

- ¹ Οι προσφεύγοντες είναι υπάλληλοι της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (στο εξής: Τράπεζα). Η υπό κρίση διαφορά αφορά μέτρο που έλαβε η Τράπεζα, επ' ευκαιρία της εισαγωγής του ευρώ την 1η Ιανουαρίου 1999.

- 2 Το άρθρο 17 του παραρτήματος VII του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ) καθιστά δυνατή, υπό ορισμένες συνθήκες, τη μεταφορά από τους υπαλλήλους μέρους των αποδοχών τους σε νόμισμα διαφορετικό από αυτό της χώρας όπου υπηρετούν. Δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 3, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, οι μεταφορές «πραγματοποιούνται βάσει των τιμών συναλλάγματος [που χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων]· τα μεταφερόμενα ποσά προσαρμόζονται βάσει του συντελεστή που προκύπτει από τη σχέση μεταξύ του συντελεστή αναπροσαρμογής που έχει καθορισθεί για τη χώρα στο νόμισμα της οποίας πραγματοποιείται η μεταφορά και του συντελεστή αναπροσαρμογής που έχει καθορισθεί για τη χώρα όπου υπηρετεί ο υπάλληλος».
- 3 Ο κανονισμός προσωπικού της Τράπεζας (στο εξής: κανονισμός προσωπικού) δεν περιέχει παρόμοια διάταξη. Εντούτοις, με απόφαση της 23ης Μαρτίου 1982, το διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας (στο εξής: διοικητικό συμβούλιο) δέχθηκε να επιτρέπει η διευθύνουσα επιτροπή της Τράπεζας (στο εξής: διευθύνουσα επιτροπή) στους υπαλλήλους να μεταφέρουν μέρος των αποδοχών τους, εκφραζομένων σε βελγικά ή λουξεμβουργιανά φράγκα, σε άλλο νόμισμα κατ' εφαρμογήν ειδικού συντελεστή μετατροπής.
- 4 Η απόφαση της 23ης Μαρτίου 1982 κοινοποιήθηκε στους υπαλλήλους της Τράπεζας με ανακοίνωση της 25ης Μαρτίου 1982, η οποία περιείχε τα ακόλουθα σημεία:

«2.1. Μία [...] απόφαση στηριζόμενη στην πρακτική που ακολουθούν τα λοιπά ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα δίνει στη διευθύνουσα επιτροπή τη δυνατότητα να επιτρέπει στους υπαλλήλους της Τράπεζας να επωφελούνται, από 1ης Μαρτίου 1982 και μέχρι νέας αποφάσεως που θα εκδοθεί το αργότερο την 1.9.1982, των συντελεστών μετατροπής που προβλέπει ο ΚΥΚ για τις πληρωμές που πραγματοποιούνται σε κοινοτικό νόμισμα διαφορετικό από το βελγικό ή λουξεμβουργιανό φράγκα, μέχρι το 35 % των καθαρών μηνιαίων αποδοχών.

Οι συντελεστές μετατροπής που προβλέπονται στον ΚΥΚ ισοδυναμούν με τις ισχύουσες την 1.7.1981 συναλλαγματικές ισοτιμίες, λαμβανομένων υπόψη των διορθωτικών συντελεστών που χρησιμοποιούν τα κοινοτικά θεσμικά όργανα.

2.2. Η διευκόλυνση αυτή παρέχεται μόνο για τα ποσά που προορίζονται για δαπάνες ή επενδύσεις σε νόμισμα διαφορετικό από το βελγικό ή το λουξεμβουργιανό φράγκο [...].»

- 5 Στις 27 Ιουλίου 1982, το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε να διατηρήσει το πλεονέκτημα των συντελεστών μετατροπής, οι οποίοι ισχύουν για τις αποδοχές των υπαλλήλων των Κοινοτήτων που καταβάλλονται σε νομίσματα διαφορετικά από το βελγικό ή το λουξεμβουργιανό φράγκο, μέχρι το 35 % των καθαρών μηνιαίων αποδοχών.
- 6 Το εν λόγω σύστημα, το οποίο καθιστούσε δυνατή τη μεταφορά μέρους των αποδοχών των υπαλλήλων της Τράπεζας σε νόμισμα διαφορετικό από το βελγικό ή το λουξεμβουργιανό φράγκο κατ' εφαρμογήν ειδικού συντελεστή μετατροπής, καθοριζόμενου ετησίως και προσδιοριζόμενου βάσει του καθοριζόμενου από τα θεσμικά όργανα διορθωτικού συντελεστή για τη χώρα στο νόμισμα της οποίας πραγματοποιούνταν η μεταφορά (στο εξής: σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής), διατηρήθηκε για αρκετά έτη.
- 7 Κατά την από 1 Μαρτίου 1995 συνεδρίασή της, η διευθύνουσα επιτροπή ενέκρινε την τροποποίηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής. Οι υπάλληλοι της Τράπεζας έλαβαν λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την επελευθερωτική αλλαγή, με ανακοίνωση της 24ης Μαρτίου 1995 η οποία είχε ως εξής: «[...] η διευθύνουσα επιτροπή αποφάσισε να προσαρμόσει τα κριτήρια χορηγήσεως ειδικών συντελεστών στην Τράπεζα προς τα ισχύοντα στα κοινοτικά θεσμικά όργανα και να λάβει υπόψη τις νέες λεπτομέρειες χορηγήσεως που εφάρμοσαν πρόσφατα τα εν λόγω κοινοτικά θεσμικά όργανα». Στην ανακοίνωση αναφερόταν ότι «σκοπός των μέτρων που αποφασίστηκαν ήταν κυρίως να αναπροσανατολίσουν και να διασαφηνίσουν την έννοια των ειδικών συντελεστών καθώς και να τους επαναφέρουν στον αρχικό τους σκοπό». Σε υποσημείωση της ανακοινώσεως γινόταν η υπόμνηση ότι το

σύστημα των ειδικών συντελεστών μετατροπής εισήχθη το 1982 για να «διασφαλίσει την αγοραστική δύναμη των υπαλλήλων της Τράπεζας εκτός Λουξεμβούργου».

- 8 Οι τροποποιήσεις που αποφασίστηκαν τον Μάρτιο του 1995 έπρεπε να τεθούν σε εφαρμογή σταδιακά. Για τον σκοπό αυτό προβλέπονταν τρία στάδια, το πρώτο από τα οποία άρχισε την 1η Ιουλίου 1996, το δεύτερο την 1η Ιουλίου 1997 και το τρίτο την 1η Ιουλίου 1998.
- 9 Η υπηρεσία ανθρώπινου δυναμικού της Τράπεζας (στο εξής: υπηρεσία ΑΔ) απέστειλε, στις 10 Φεβρουαρίου 1998, στη διευθύνουσα επιτροπή σημείωμα, με το οποίο πρότεινε, μεταξύ άλλων, την κατάργηση, από 1ης Ιανουαρίου 1999, του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής. Κατά τη συνεδρίαση της 17ης Φεβρουαρίου 1998, η διευθύνουσα επιτροπή ενέκρινε καταρχήν την πρόταση αυτή.
- 10 Οι διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους του προσωπικού σχετικά με την κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής άρχισαν τον Μάρτιο του 1998.
- 11 Στις 17 Μαρτίου 1998, η υπηρεσία ΑΔ απηύθυνε στους εκπροσώπους του προσωπικού σημείωμα με τίτλο «Το ευρώ και η επίδρασή του σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού». Στο σημείωμα αυτό η υπηρεσία ΑΔ εξηγούσε τα εξής: (σημείο 2.3):

«Όσον αφορά τα νομίσματα των χωρών μελών [ήτοι των μετεχουσών στην οικονομική και νομισματική ένωση χωρών], η διατήρηση ειδικών συντελεστών μετατροπής μετά την 1η Ιανουαρίου 1999 θα είναι ασύμβατη προς την ύπαρξη σταθερών και αμετάκλητων ισοτιμιών. Για τα νομίσματα αυτά δεν θα πραγματοποιούνται πλέον συναλλαγματικές πράξεις με τη στενή του όρου έννοια, αλλά απλές πράξεις μετατροπής και, ως εκ τούτου, δεν δικαιολογείται η λογιστική καταχώριση ποσών που προκύπτουν από πράξεις μετατροπής του ευρώ προς τα νομίσματα αυτά ως συναλλαγματικών διαφορών.

Όσον αφορά τα νομίσματα των χωρών μη μελών, η κατάσταση είναι λίγο διαφορετική, διότι τα νομίσματα αυτά θα εξακολουθήσουν να διακυμαίνονται σε σχέση με το ευρώ. Πάντως, τόσο οικονομικοί λόγοι όσο και λόγοι ισότητας συνηγορούν προς την κατάργηση των συντελεστών αυτών. Από οικονομικής απόψεως, η πλειονότητα των χωρών αυτών πληροί τα κριτήρια συγκλίσεως, όπως αυτά ορίζονται στη Συνθήκη. Επομένως, η διατήρηση ειδικών συντελεστών μετατροπής για τα νομίσματα των χωρών μη μελών θα δημιουργούσε πρόβλημα ίσης μεταχείρισεως για τους υπαλλήλους που κατάγονται από χώρες που έχουν υιοθετήσει το ευρώ.»

- 12 Οι εκπρόσωποι του προσωπικού απάντησαν στην ανακοίνωση αυτή με σημείωμα της 3ης Απριλίου 1998, με το οποίο εξέφρασαν τη λύπη τους για το γεγονός ότι «δεν τους ζητήθηκε επισήμως να γνωμοδοτήσουν νωρίτερα, αφού όμως η διευθύνουσα επιτροπή είχε ήδη προβεί σε ουσιώδεις επιλογές». Όσον αφορά την κατάργηση των συντελεστών μετατροπής, στο σημείωμα αυτό υπήρχε η ακόλουθη εξήγηση (σημείο 1.2):

«Η εφαρμογή ειδικών συντελεστών μετατροπής στηρίζεται σε συνεκτίμηση των διορθωτικών συντελεστών που χρησιμοποιεί η Επιτροπή. Οι συντελεστές αυτοί δεν θα εξαφανιστούν την 1η Ιανουαρίου 1999.

[...]

Σύμφωνα με επίσημες στατιστικές, μολονότι η πλειονότητα σχεδόν του προσωπικού χρησιμοποιεί τη διευκόλυνση αυτή [ήτοι τη μεταφορά μέρους των αποδοχών κατ'εφαρμογήν ειδικών συντελεστών μετατροπής], το 52,5 % των μεταφορών πραγματοποιείται επί του παρόντος σε γαλλικά φράγκα (FRF), το 27,5 % σε γερμανικά μάρκα (DEM) και το 20 % σε λίρες στερλίνες (GBP).

Προφανώς, μόνον το γεγονός της μεταβάσεως στο ευρώ δεν δικαιολογεί την κατάργηση των διορθωτικών συντελεστών. Αντίθετα, αν η Τράπεζα λάβει υπόψη τις ιδιαίτερες υποχρεώσεις του προσωπικού της, πρέπει να ακολουθήσει επιεική και άνευ διακρίσεων στάση.

Ποια είναι η διαπίστωση; Ότι, όταν οι ειδικοί συντελεστές μετατροπής που χρησιμοποιούνται για τα τρία προαναφερθέντα νομίσιμα εφαρμόζονται μέχρι το 35 % των αποδοχών (κάτι που κάθε υπάλληλος έχει το δικαίωμα να ζητήσει), παρατηρείται μέση αύξηση του μισθού της τάξεως του 7,7 %.

Οι [εκπρόσωποι του προσωπικού] προτείνουν, από 1ης Ιανουαρίου 1999, τη μετατροπή της μισθολογικής κλίμακας από λουξεμβουργιανά φράγκα σε ευρώ, σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

ΜΙΣΘΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ = ΜΙΣΘΟΣ ΣΕ LUF X ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ X 1,077».

- 13 Στις 6 Μαΐου 1998, η υπηρεσία ΑΔ απάντησε στο από 3 Απριλίου 1998 σημείωμα των εκπροσώπων του προσωπικού. Με το σημείωμά της (RH/Adm/98-883/MG) υπενθύμισε καταρχάς ότι, «βάσει του άρθρου 109 Α, παράγραφος 4, της Συνθήκης ΕΚ, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων των χωρών που μετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και του ευρώ καθορίζονται αμετάκλητα από το Συμβούλιο μετά από πρόταση της Επιτροπής, την 1η Ιανουαρίου 1999». Το σημείωμα συνέχιζε ως εξής:

«Επομένως, από την ημερομηνία αυτή, δεν θα υφίστανται πλέον συναλλαγματικές ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων αυτών ούτε οποιοσδήποτε συναλλαγματικός κίνδυνος.

[...]

Από τα προεκτεθέντα προκύπτει σαφώς ότι, από 1ης Ιανουαρίου 1999, η Τράπεζα θα μπορεί να χρησιμοποιεί ως συντελεστές μετατροπής μόνον τις ισοτιμίες που θα έχουν επίσημα ορίσει οι μέτοχοί της. Συνεπώς, οι ειδικοί συντελεστές μετατροπής θα

εξαφανιστούν από την ημερομηνία αυτή, ανεξάρτητα από το αν η Τράπεζα θα έχει ή όχι εκφράσει τις κλίμακες που χρησιμοποιεί σε ευρώ.

Επομένως, η κατάργηση της πρακτικής των ειδικών συντελεστών μετατροπής για τις μεταφορές μέρους των αποδοχών, από 1ης Ιανουαρίου 1999, είναι αναπόφευκτη. Για πολιτικούς λόγους και για σχετικούς με την εικόνα της λόγους, η Τράπεζα δεν μπορεί να είναι η μόνη από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα που δεν θα εκφράσει τις κλίμακες που χρησιμοποιεί σε ευρώ, από 1ης Ιανουαρίου 1999, σύμφωνα με τις ισοτιμίες που θα έχουν επίσημα ορίσει οι μέτοχοί της.»

- 14 Με σημείωμα της 13ης Μαΐου 1998 οι εκπρόσωποι του προσωπικού «διαπίστωσαν ότι ουσιαστικά [η υπηρεσία] ΑΔ δεν είχε απαντήσει σε κανένα από τα ερωτήματά τους». Κατά την άποψή τους, «η στάση [της υπηρεσίας] ΑΔ οδηγεί ουσιαστικά τις συζητήσεις σε αδιέξοδο». Στο ίδιο σημείωμα αναφερόταν επίσης ότι: «οι [εκπρόσωποι του προσωπικού] επιμένουν ώστε [η υπηρεσία] ΑΔ να υποβάλει επικοινωνιακή πρόταση σχετικά με τη δίκαιη αντιστάθμιση της αναμενόμενης πτώσεως της αγοραστικής δυνάμεως του προσωπικού· η εισαγωγή του ευρώ αποτελεί ένα ανυπέροβλο χρονικό όριο και πρέπει επίσημα να δοθεί συγκεκριμένη λύση λίαν συντόμως». Οι εκπρόσωποι του προσωπικού δήλωσαν ότι ήταν «διαθέσιμοι να προβούν το συντομότερο δυνατό σε πραγματικές διαπραγματεύσεις επί του θέματος» και ότι τελούσαν «εν αναμονή νέων προτάσεων [της υπηρεσίας] ΑΔ».
- 15 Με σημείωμα της 28ης Μαΐου 1998, η υπηρεσία ΑΔ ενημέρωσε τους εκπροσώπους του προσωπικού για τα ακόλουθα:

«2.1. [...] Όσον αφορά το ενεργό προσωπικό και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες του από 6 Μαΐου 1998 σημειώματός μας, οι ειδικοί συντελεστές μετατροπής θα καταργηθούν την 1η Ιανουαρίου 1999, ημερομηνία από την οποία θα καθοριστούν αμετάκλητα οι συναλλαγματικές ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων των μετεχουσών στην ΟΝΕ χωρών και του ευρώ. Ως εκ τούτου, η Τράπεζα δεν θα μπορεί, για τη μετατροπή

των μισθολογικών και συνταξιοδοτικών κλιμάκων, να χρησιμοποιεί συντελεστές διαφορετικούς από τις ισοτιμίες που θα έχουν ορίσει οι μέτοχοί της.»

- 16 Στο σημείο 2.3 του σημειώματός της, η υπηρεσία ΑΔ διατύπωσε την ακόλουθη πρόταση:

«Μπορεί να υποβληθεί στη διευθύνουσα επιτροπή πρόταση για διάταξη σχετική με το σύνολο του προσωπικού, ώστε να τεθεί ταχέως σε εφαρμογή. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, οι ισχύοντες ειδικοί συντελεστές μετατροπής και οι ισχύουσες λεπτομέρειες εφαρμογής θα διατηρηθούν για το δεύτερο εξάμηνο του έτους 1998.

Συγκεκριμένα, είναι γνωστό ότι το 1995, στο πλαίσιο της επανεξετάσεως της μισθολογικής πολιτικής, είχε αποφασιστεί να κλιμακωθεί σε τρία έτη, με ισχύ από 1ης Ιουλίου κάθε έτους, η εφαρμογή ορισμένων λεπτομερειών για το ενεργό προσωπικό. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής που πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή μέχρι την 1η Ιουλίου 1998 συνίστανται στην καταβολή μέρους των αποδοχών με ειδικό συντελεστή μετατροπής, χωρίς δικαιολογητικά, εντός των ορίων του επιδόματος εκπατισμού (16, 8, ή 4 %) και στο νόμισμα του κράτους του οποίου ο υπάλληλος έχει την ιθαγένεια ή στο οποίο βρίσκεται η κατοικία του. Όσον αφορά τους όρους καταβολής, οι μεταφορές πρέπει να πραγματοποιούνται σε λογαριασμούς που έχουν ανοιχθεί σε τραπεζικά ιδρύματα εγκατεστημένα στη χώρα της οποίας ο υπάλληλος έχει την ιθαγένεια ή στη χώρα της κατοικίας του.

Αν συμφωνείτε, η πρόταση αυτή μπορεί να υποβληθεί το συντομότερο δυνατό και, αν είναι δυνατό, να ανακοινωθεί στο προσωπικό με το τεύχος αριθ. 2 του *Euro Info BEI*, το οποίο αναφέρεται κυρίως στους ειδικούς συντελεστές μετατροπής και την επίδραση του ευρώ στο συνταξιοδοτικό σύστημα της Τράπεζας.»

- 17 Η υπηρεσία ΑΔ, με σημείωμα της 5ης Ιουνίου 1998 (RH/Adm/98-1108) που απηύθυνε στη διευθύνουσα επιτροπή, της πρότεινε την κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής από 1ης Ιανουαρίου 1999· η δε έλλειψη απαντήσεως της επιτροπής θα ισοδυναμούσε με σιωπηρή συμφωνία. Το σημείωμα, που στο πάνω μέρος της πρώτης σελίδας έφερε τη σημείωση «προς λήψη αποφάσεως — η συμφωνία θα θεωρηθεί επιτευχθείσα εκτός αν υπάρξει αντίθετη γνωμοδότηση πριν από τις 00:30 της 11ης Ιουνίου 1998», ανέφερε τα εξής:

«1. Οι ειδικοί συντελεστές μετατροπής

1.1. Οι ειδικοί συντελεστές μετατροπής για το σύνολο του ενεργού και συνταξιοδοτημένου προσωπικού (προσωπικό και διπλωματικό σώμα) θα καταργηθούν την 1η Ιανουαρίου 1999, ημερομηνία από την οποία θα καθοριστούν αμετάκλητα οι συναλλαγματικές ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων των μετεχουσών στην ΟΝΕ χωρών και του ευρώ. Ως εκ τούτου, η Τράπεζα δεν θα μπορεί να χρησιμοποιεί συντελεστές διαφορετικούς από τις ισοτιμίες που θα έχουν ορίσει οι μέτοχοί της.

1.2. Κατόπιν διαβουλεύσεως με τους εκπροσώπους του προσωπικού και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, από 1ης Ιουλίου 1998, πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή για το προσωπικό νέες, πιο περιοριστικές, λεπτομέρειες εφαρμογής των ειδικών συντελεστών, μπορούν να ληφθούν τα ακόλουθα πρακτικά μέτρα:

- Το σύνολο του προσωπικού (προσωπικό και διπλωματικό σώμα) θα μπορεί ακόμα να επωφελείται των ισχυόντων ειδικών συντελεστών μετατροπής και των ισχυουσών λεπτομερειών εφαρμογής για τους επόμενους έξι μήνες (από Ιούλιο έως Δεκέμβριο 1998).
- Ορισμένα μέλη του προσωπικού διορισμένα σε εξωτερικά γραφεία (Λονδίνο) θα μπορούν να λάβουν, προσωρινά, κατάλληλη αποζημίωση που να αντισταθμίζει την επίπτωση της καταργήσεως αυτής.

- Για ορισμένους συνταξιούχους (προσωπικό και διπλωματικό σώμα), για τους οποίους η νυν εφαρμογή ειδικών συντελεστών μετατροπής του νομίματος της χώρας κατοικίας τους αφορά το σύνολο της συντάξεως, το πλεονέκτημα αυτό θα καταργηθεί, πριν από το τέλος της μεταβατικής περιόδου (31.12.2001), σταδιακά και σε διαφορετικό βαθμό, ανάλογα με τη σημασία του πλεονεκτήματος.

[...]

3. Γνωμοδότηση των εκπροσώπων του προσωπικού

Οι [εκπρόσωποι του προσωπικού] λαμβάνουν γνώση του ότι οι αποδοχές και οι συντάξεις, καθώς και οι λοιπές δαπάνες προσωπικού, εκφράζονται και καταβάλλονται σε ευρώ από 1ης Ιανουαρίου 1999.

Οι [εκπρόσωποι του προσωπικού] εφιστούν την προσοχή της διευθύνουσας επιτροπής στη σημαντική πτώση της αγοραστικής δύναμης που επιφέρει η εξαφάνιση των ειδικών συντελεστών μετατροπής. Οι εκπρόσωποι του προσωπικού εκτιμούν ότι, σε σχέση με την παρούσα κατάσταση, η πτώση αυτή (βάσει ερευνών εντός του προσωπικού) είναι, κατά μέσον όρο, της τάξεως του 3,5 % και αφορά το 90 % του προσωπικού της Τράπεζας.

Οι [εκπρόσωποι του προσωπικού] θεωρούν ότι τα προτεινόμενα στο σημείο 2 προσωρινά μέτρα αποτελούν ένα πρώτο βήμα προς την ισόρροπη αντιμετώπιση του προβλήματος, αλλά εκτιμούν ότι πρέπει να μελετηθούν άλλες λεπτομέρειες εφαρμογής.

Οι [εκπρόσωποι του προσωπικού] θα γνωστοποιήσουν εν ευθέτω χρόνω τις γνωμοδοτήσεις τους επί των λοιπών προτάσεων που προβλέπει ότι θα υποβάλει [η υπηρεσία] ΑΔ.

[...]

- 18 Στα πρακτικά της 10ης και 11ης Ιουνίου 1998 αναφερόταν το εξής:

«Βάσει του σημειώματος RH/Adm/98-1108 της 05/06/1998, η διευθύνουσα επιτροπή εγκρίνει τις πρακτικές λεπτομέρειες για τη μετάβαση προς το ευρώ, όπως περιγράφονται στα σημεία 1 και 2 του σημειώματος [...].»

- 19 Με το τεύχος αριθ. 2 του δελτίου *Euro Info BEI*, του Ιουνίου 1998, οι υπάλληλοι της Τράπεζας ενημερώθηκαν για τη ληφθείσα απόφαση ως εξής:

«Επί του παρόντος, τα μέλη του προσωπικού μπορούν να μεταφέρουν μέρος των καθαρών αποδοχών τους σε νόμισμα διαφορετικό από το [βελγικό ή το λουξεμβουργιανό φράγκο] κατ' εφαρμογήν ειδικού συντελεστή μετατροπής καθοριζομένου ετησίως.

Σύμφωνα με το άρθρο 109 Α, παράγραφος 4, της Συνθήκης ΕΚ, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων των μετεχουσών στην ΟΝΕ χωρών και του ευρώ καθορίζονται αμετάκλητα από το Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, την 1η Ιανουαρίου 1999.

Από την ημερομηνία αυτή, δεν θα έχει πλέον νόημα να γίνεται λόγος για συναλλαγματικές ισοτιμίες ή για συναλλαγματικό κίνδυνο μεταξύ των νομισμάτων των χωρών αυτών. Το ευρώ θα αποτελεί το ενιαίο νόμισμα των μετεχουσών χωρών, με καθορισμένες ισοτιμίες σε σχέση με τις εθνικές νομισματικές μονάδες, οι οποίες θα αποτελούν πλέον υποδιαιρέσεις του ευρώ.

Στο ανακοινωθέν του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με την υιοθέτηση του ευρώ αναφέρεται ρητά ότι οι ισοτιμίες που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της αξίας του ευρώ είναι οι ισχύουσες διμερείς κεντρικές ισοτιμίες του μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών, οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις θεμελιώδεις οικονομικές αρχές των μετεχουσών χωρών και είναι συμβατές προς την επιδιωκόμενη σύγκλιση μεταξύ των χωρών αυτών.

Επομένως, η Τράπεζα δεν θα μπορεί να εφαρμόζει διαφορετικές ισοτιμίες από αυτές που θα καθορίσουν επίσημα οι μέτοχοί της. Αυτό καθιστά αναπόφευκτη την κατάργηση των ειδικών συντελεστών μετατροπής, ανεξάρτητα από το αν η Τράπεζα έχει ή όχι εκφράσει τις μισθολογικές της κλίμακες σε ευρώ.

Για τη διασφάλιση της ισότητας και της ίσης μεταχείρισης, η κατάργηση των ειδικών συντελεστών μετατροπής, από 1ης Ιανουαρίου 1999, θα ισχύει για το σύνολο του προσωπικού, ανεξάρτητα από το αν τα μέλη του έχουν την ιθαγένεια χώρας μέλους (μετέχουσας στη ζώνη ευρώ) ή χώρας μη μέλους (μη μετέχουσας). Εν τω μεταξύ, αποφασίστηκε η παράταση των μεταβατικών διατάξεων σχετικά με τους ειδικούς συντελεστές μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1998. Θα διανεμηθεί προσεχώς ανακοίνωση στο προσωπικό όσον αφορά το ζήτημα αυτό.

Σε περίπτωση που οι συνταξιούχοι επηρεάζονται από την εισαγωγή του ευρώ, η κατάστασή τους θα τακτοποιηθεί σταδιακά σύμφωνα με τις διατάξεις που θα τους κοινοποιηθούν.»

- 20 Την ανακοίνωση αυτή ακολούθησε υπηρεσιακό σημείωμα της 19ης Ιουνίου 1998, στο οποίο αναφερόταν ότι η διευθύνουσα επιτροπή «ενέκρινε την παράταση των ειδικών συντελεστών μετατροπής, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1998, πριν από την κατάργησή τους την 1η Ιανουαρίου 1999».
- 21 Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδριάσεως του διοικητικού συμβουλίου της 23ης Φεβρουαρίου 1999, το διοικητικό συμβούλιο «προσυπέγραψε την απόφαση της διευθύνουσας επιτροπής περί καταργήσεως του συστήματος των εφαρμοστέων σε μισθούς και συντάξεις ειδικών συντελεστών μετατροπής».
- 22 Με έγγραφο της 3ης Μαρτίου 1999 προς τον πρόεδρο της Τράπεζας, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν αίτηση συνδιαλλαγής, δυνάμει του άρθρου 41 του κανονισμού προσωπικού. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου αυτού έχει ως εξής:
- «Για τις διαφορές που ανακύπτουν, εκτός από αυτές που ενδέχεται να οδηγήσουν σε [πειθαρχικές ποινές], κινείται συμβιβαστική διαδικασία ενώπιον της επιτροπής συνδιαλλαγής της Τράπεζας, ανεξάρτητα από την άσκηση προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου.»
- 23 Για την εξέταση των προτάσεων και αντιπροτάσεων που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες και η Τράπεζα αντίστοιχα, συγκροτήθηκε επιτροπή συνδιαλλαγής, η οποία συνήλθε στις 4, 10 και 12 Μαΐου 1999. Στις 17 Μαΐου 1999, η επιτροπή συνδιαλλαγής διατύπωσε πρόταση συμβιβαστικού διακανονισμού. Η Τράπεζα δεν δέχθηκε την πρόταση αυτή και υπέβαλε αντιπροτάσεις στις 4 και 30 Ιουνίου 1999, τις οποίες δεν αποδέχθηκαν οι προσφεύγοντες.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 24 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, στις 31 Αυγούστου 1999, οι προσφεύγοντες άσκησαν προσφυγή κατ' εφαρμογήν του άρθρου 41, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού προσωπικού.
- 25 Οι προσφεύγοντες ζητούν από το Πρωτοδικείο:
- να αποφανθεί ότι το από 5 Ιουνίου 1998 εσωτερικό σημείωμα και τα από 10 και 11 Ιουνίου 1998 πρακτικά της συνεδριάσεως της διευθύνουσας επιτροπής δεν συνιστούν, στο σύνολό τους, έγκυρη απόφαση της εν λόγω επιτροπής για την κατάργηση, από της εισαγωγής του ενιαίου νομίσματος την 1η Ιανουαρίου 1999, του «ειδικού συντελεστή μετατροπής» που εφαρμόστηκε από τον Μάρτιο του 1982, σύμφωνα με τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου, σε μέρος των αποδοχών των υπαλλήλων της Τράπεζας που καταβλήθηκαν σε διαφορετικό νόμισμα από το βελγικό ή το λουξεμβουργιανό φράγκα·
 - επικουρικός, να ακυρώσει την εν λόγω απόφαση την οποία φέρεται ότι έλαβε η διευθύνουσα επιτροπή·
 - περαιτέρω ή επικουρικός, να ακυρώσει την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της 23ης Φεβρουαρίου 1999, η οποία φέρεται ότι επιβεβαιώνει αναδρομικά την υποτιθέμενη απόφαση της διευθύνουσας επιτροπής του Ιουνίου 1998·
 - περαιτέρω, να ακυρώσει τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών του Ιανουαρίου 1999 και των επόμενων μηνών, στον βαθμό που ο «ειδικός συντελεστής μετατροπής» ουδόλως εφαρμόστηκε σ' αυτά·

- να υποχρεώσει την Τράπεζα να τους καταβάλει, εντόκως, τη διαφορά μεταξύ των ποσών που έλαβαν ως αποδοχές από την 1η Ιανουαρίου 1999 και των ποσών που θα είχαν λάβει αν είχε εφαρμοστεί ο «ειδικός συντελεστής μετατροπής» και να αποφανθεί ότι ο εν λόγω συντελεστής εξακολουθεί να εφαρμόζεται δυνάμει των σχετικών αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου·

- να καταδικάσει την Τράπεζα στα δικαστικά τους έξοδα για την παρούσα διαδικασία καθώς και για την προηγηθείσα διαδικασία συνδιαλλαγής.

26 Η Τράπεζα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη και, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη·

- να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.

27 Η Τράπεζα ζητεί, εξάλλου, από το Πρωτοδικείο να αποσυρθούν από τη δικογραφία και να της επιστραφούν τα παραρτήματα I, II, XVI, XVII, XVIII, XXI, XXIII, XXIX, XXX, XXXI και XL του δικογράφου της προσφυγής, χωρίς οι προσφεύγοντες να κάνουν ή να κρατήσουν αντίγραφο.

28 Με έγγραφο της 16ης Φεβρουαρίου 2000, οι προσφεύγοντες δήλωσαν ότι παραιτούνται από την άσκηση του δικαιώματος καταθέσεως υπομνήματος απαντήσεως. Με το ίδιο αυτό έγγραφο, ζήτησαν από το Πρωτοδικείο να υποχρεώσει την Τράπεζα να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα που αναφέρει στο υπόμνημα αντικρούσεως.

29 Με έγγραφο της 6ης Απριλίου 2000, η Τράπεζα υπέβαλε παρατηρήσεις επί του εγγράφου της 16ης Φεβρουαρίου 2000.

30 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας του άρθρου 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, κάλεσε την Τράπεζα να προσκομίσει τα πρακτικά της από 17 Φεβρουαρίου 1998 συνεδριάσεως της διευθύνουσας επιτροπής. Η Τράπεζα ικανοποίησε το αίτημα αυτό.

31 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη στις 12 Οκτωβρίου 2000.

Επί των αιτημάτων σχετικά με την απόσυρση ή την προσκόμιση ορισμένων εγγράφων

32 Η Τράπεζα ισχυρίζεται ότι τα παραρτήματα I, II, XVI, XVII, XVIII, XXI, XXIII, XXIX, XXX, XXXI και XL του δικογράφου της προσφυγής αποτελούν εμπιστευτικά εσωτερικά έγγραφα τα οποία οι προσφεύγοντες δεν απέκτησαν νομότυπα. Αναφερόμενη στο άρθρο 8 του κανονισμού προσωπικού και στο άρθρο 6 της συμβάσεως σχετικά με την εκπροσώπηση του προσωπικού της Τράπεζας, καθώς και στις διατάξεις του Δικαστηρίου της 19ης Μαρτίου 1985, 232/84, Επιτροπή κατά Tordeur κ.λπ. (μη δημοσιευθείσα ακόμα στη Συλλογή), και της 15ης Οκτωβρίου 1986, 31/86, Levantina Agricola Industrial κατά Συμβουλίου (μη δημοσιευθείσα ακόμα στη Συλλογή), η Τράπεζα ζητεί να αποσυρθούν από τη δικογραφία τα έγγραφα αυτά και να της επιστραφούν, χωρίς οι προσφεύγοντες να κάνουν ή να κρατήσουν αντίγραφο.

33 Ωστόσο, το Πρωτοδικείο επισημαίνει την ιδιαίτερη φύση της παρούσας προσφυγής, με την οποία οι προσφεύγοντες σκοπούν να αποδείξουν την έλλειψη νομιμότητας της αποφάσεως της Τράπεζας να καταργήσει το σύστημα των ειδικών συντελεστών μετατροπής, αμφισβητώντας, μεταξύ άλλων, το νομότυπο της διαδικασίας διαβουλεύσεως με τους εκπροσώπους του προσωπικού πριν από την έκδοση της αποφά-

σεως αυτής. Για την αξιολόγηση του βασίμου της προσφυγής πρέπει, επομένως, να ληφθούν υπόψη πολλά εσωτερικά έγγραφα της Τράπεζας.

- 34 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα έγγραφα που περιέχουν τα παραρτήματα I και II του δικογράφου της προσφυγής είναι η από 11 Ιουνίου 1998 απόφαση της διευθύνουσας επιτροπής και η από 23 Φεβρουαρίου 1999 απόφαση του διοικητικού συμβουλίου. Δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο καλείται να αποφανθεί επί της νομιμότητας των αποφάσεων αυτών, είναι πρόδηλη η λυσιτέλεια των εν λόγω παραρτημάτων για την επίλυση της παρούσας διαφοράς. Τα παραρτήματα XVI, XVII και XVIII του δικογράφου της προσφυγής, ήτοι τα σημειώματα της υπηρεσίας ΑΔ προς τους εκπροσώπους του προσωπικού της 17ης Μαρτίου, της 6ης Μαΐου και της 28ης Μαΐου 1998, αφορούν τη διαβούλευση που έγινε πριν από την έκδοση της αποφάσεως περί καταργήσεως του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής. Εν όψει των επί της ουσίας προβαλλομένων στην παρούσα υπόθεση ισχυρισμών (βλ. κατωτέρω σκέψεις 77 επ.), τα παραρτήματα αυτά πρέπει να παραμείνουν στη δικογραφία. Ακολουθώντας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Τράπεζα, κατά την παράθεση των πραγματικών περιστατικών που ασκούν επιρροή για την υπό κρίση υπόθεση, αναφέρθηκε στην από 24 Ιουνίου 1998 απόφαση του διοικητικού συμβουλίου (υπόμνημα αντικρούσεως, σημείο 38), στο σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ της 9ης Οκτωβρίου 1998 προς τη διευθύνουσα επιτροπή (υπόμνημα αντικρούσεως, σημείο 41), στο σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ της 3ης Δεκεμβρίου 1998 προς τη διευθύνουσα επιτροπή (υπόμνημα αντικρούσεως, σημείο 45) και στην από 9 Δεκεμβρίου 1998 απόφαση της διευθύνουσας επιτροπής (υπόμνημα αντικρούσεως, σημείο 45). Τα ανωτέρω σημειώματα και αποφάσεις περιλαμβάνονται στα παραρτήματα XXIII, XXIX, XXX και XXXI του δικογράφου της προσφυγής, αντίστοιχα. Όσον αφορά το παράρτημα XXI, το οποίο περιλαμβάνει το από 21 Ιουλίου 1998 σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ προς τη διευθύνουσα επιτροπή, η Τράπεζα αναφέρθηκε σε χωρίο του προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της (υπόμνημα αντικρούσεως, σημείο 175). Επομένως, η Τράπεζα αναγνώρισε ότι τα παραρτήματα XXI, XXIII, XXIX, XXX και XXXI του δικογράφου της προσφυγής ασκούν επιρροή για την επίλυση της παρούσας διαφοράς και, ως εκ τούτου, παραιτήθηκε σιωπηρά από το αίτημά της να αποσυρθούν από τη δικογραφία. Όσον αφορά το παράρτημα XL, ήτοι το από 6 Ιουνίου 1996 σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ προς τους εκπροσώπους του προσωπικού, το σώμα των εν λόγω εκπροσώπων υποστηρίζει ότι κοινοποίησε το έγγραφο αυτό στους προσφεύγοντες (παράρτημα του από 16 Φεβρουαρίου 2000 εγγράφου των προσφευγόντων). Δεδομένου ότι το εν λόγω σημείωμα, το οποίο δεν περιέχει κανένα εμπιστευτικό στοιχείο, παρέχει λεπτομερή περιγραφή του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής, πρέπει επίσης να θεωρηθεί ως ασκούν επιρροή για την επίλυση της παρούσας διαφοράς (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, διάταξη του Πρωτοδικείου της 10ης Δεκεμβρίου 1997, T-134/94, T-136/94 έως T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 και T-157/94, NMH Stahlwerke κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-2293, σκέψεις 47 και 48).

- 35 Επομένως, τα παραρτήματα Ι, ΙΙ, XVI, XVII, XVIII, XXI, XXIII, XXIX, XXX, XXXI και XL του δικογράφου της προσφυγής πρέπει να παραμείνουν στη δικογραφία.
- 36 Οι προσφεύγοντες ζητούν από το Πρωτοδικείο να υποχρεώσει την Τράπεζα να προσκομίσει διάφορα έγγραφα καταχωρισμένα στον συνημμένο στο έγγραφο της 16ης Φεβρουαρίου 2000 πίνακα 2, τα οποία αναφέρει στο υπόμνημα αντικρούσεως, αλλά ουδέποτε τους κοινοποίησε. Σε περίπτωση μη προσκομίσεώς τους, οι προσφεύγοντες ζητούν από το Πρωτοδικείο να μη λάβει υπόψη τα στοιχεία του υπομνήματος αντικρούσεως που στηρίζονται στα μη προσκομισθέντα έγγραφα.
- 37 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι αρκετά από τα έγγραφα την προσκόμιση των οποίων ζητούν οι προσφεύγοντες επισυνάφθηκαν στο δικόγραφο της προσφυγής και, ως εκ τούτου, έχουν ήδη τεθεί στη δικογραφία. Πρόκειται για τα ακόλουθα έγγραφα: την από 11 Ιουνίου 1998 απόφαση της διευθύνουσας επιτροπής περί καταργήσεως του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής (παράρτημα Ι του δικογράφου της προσφυγής), το από 17 Μαρτίου 1998 σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ με τίτλο «Το ευρώ και η επίδρασή του σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού» (παράρτημα XVI του δικογράφου της προσφυγής), το από 6 Μαΐου 1998 σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ προς τους εκπροσώπους του προσωπικού (παράρτημα XVII του δικογράφου της προσφυγής), το από 28 Μαΐου 1998 σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ προς τους εκπροσώπους του προσωπικού (παράρτημα XVIII του δικογράφου της προσφυγής), το από 21 Ιουλίου 1998 σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ προς τη διευθύνουσα επιτροπή (παράρτημα XXI του δικογράφου της προσφυγής), την από 24 Ιουνίου 1998 απόφαση του διοικητικού συμβουλίου (παράρτημα XXIII του δικογράφου της προσφυγής) και το από 9 Οκτωβρίου 1998 σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ προς τη διευθύνουσα επιτροπή (παράρτημα XXIX του δικογράφου της προσφυγής).
- 38 Όσον αφορά τα πρακτικά της από 17 Φεβρουαρίου 1998 συνεδριάσεως της διευθύνουσας επιτροπής, η προσκόμισή τους ζητήθηκε και επιτεύχθηκε στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας (βλ. ανωτέρω σκέψη 30). Τα από 3 Απριλίου και 13 Μαΐου 1998 σημειώματα των εκπροσώπων του προσωπικού προσκομίστηκαν στην επ' ακροατηρίου συζήτηση κατ' αίτηση του Πρωτοδικείου.
- 39 Καθένα από τα λοιπά έγγραφα που αναφέρουν οι προσφεύγοντες στο από 16 Φεβρουαρίου 2000 έγγραφό τους περιγράφεται συνοπτικά στο υπόμνημα αντι-

κρούσεως. Δεδομένου ότι οι προσφεύγοντες ουδεμία ένδειξη παρέχουν ως προς την επιρροή που τα εν λόγω έγγραφα ασκούν για την παρούσα διαφορά, το αίτημα να περιληφθούν στη δικογραφία τα έγγραφα αυτά — τα οποία είναι στο σύνολό τους εσωτερικά έγγραφα και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν καταρχήν να κοινοποιηθούν στους προσφεύγοντες (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, την προπαρατεθείσα στη σκέψη 34 διάταξη NMH Stahlwerke κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 35) — πρέπει να απορριφθεί.

Επί του πρώτου αιτήματος να διαπιστωθεί το ανυπόστατο της απόφάσεως περί καταργήσεως του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής

40 Οι προσφεύγοντες διερωτώνται σχετικά με το αν η διευθύνουσα επιτροπή έλαβε πράγματι, στις 11 Ιουνίου 1998, απόφαση περί καταργήσεως του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής. Αν τούτο δεν συνέβη, η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της 23ης Φεβρουαρίου 1999 δεν μπορεί να προσέδωσε αναδρομική ισχύ στην κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής, «βεβαιώνοντας» ανυπόστατη απόφαση της διευθύνουσας επιτροπής. Αν αποδειχθεί ότι η επιτροπή αυτή δεν έλαβε καμία απόφαση, τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών, τα οποία έλαβαν οι προσφεύγοντες από τον Ιανουάριο του 1999, πρέπει να ακυρωθούν, στον βαθμό που δεν εφαρμόστηκε σ' αυτά το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής.

41 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η διευθύνουσα επιτροπή έλαβε, στις 11 Ιουνίου 1998, την απόφαση να καταργήσει το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής (στο εξής: απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998). Συγκεκριμένα, το σημείωμα RH/Adm/98-1108, της 5ης Ιουνίου 1998, που η υπηρεσία ΑΔ απηύθυνε στη διευθύνουσα επιτροπή και το οποίο έφερε την ένδειξη «προς λήψη απόφάσεως — η συμφωνία θα θεωρηθεί επιτευχθείσα εκτός αν υπάρξει αντίθετη γνωμοδότηση πριν από τις 00:30 της 11ης Ιουνίου 1998», προέβλεπε στο σημείο 1.1: «[την] κατάργηση των ειδικών συντελεστών μετατροπής για το σύνολο του προσωπικού [από] 1ης Ιανουαρίου 1999». Από τα πρακτικά της 10ης και 11ης Ιουνίου 1998 (βλ. ανωτέρω σκέψη 18) προκύπτει ότι η εν λόγω επιτροπή ενέκρινε το μέτρο αυτό καθώς και άλλα μέτρα που προτάθηκαν στα σημεία 1 και 2 του σημειώματος της 5ης Ιουνίου 1998. Οι υπάλληλοι της Τράπεζας ενημερώθηκαν για την απόφαση αυτή μέσω του τεύχους αριθ. 2 του δελτίου *Euro Info BEI*, του Ιουνίου 1998.

42 Κατόπιν των προεκτεθέντων, οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να υποστηρίξουν ότι η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998 είναι ανυπόστατη.

43 Συνεπώς, το αίτημα να διαπιστωθεί το ανυπόστατο της αποφάσεως περί καταργήσεως του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής πρέπει να απορριφθεί.

Επί των λοιπών αιτημάτων

Επί του παραδεκτού

Επί της εκπρόθεσμης ασκήσεως της προσφυγής

44 Η Τράπεζα υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη, διότι δεν ασκήθηκε εντός της προθεσμίας των δύο μηνών που τάσσει το άρθρο 230, πέμπτο εδάφιο, ΕΚ. Τονίζει ότι οι προσφεύγοντες είχαν ήδη λάβει τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών του Ιανουαρίου 1999 στις 15 Ιανουαρίου, οπότε η προσφυγή, την οποία άσκησαν στις 31 Αυγούστου 1999, είναι εκπρόθεσμη.

45 Οι προσφεύγοντες επισημαίνουν ότι η προσφυγή ασκήθηκε εντός προθεσμίας δύο μηνών από της διαπιστώσεως της αποτυχίας της διαδικασίας συνδιαλλαγής, ήτοι από τις 30 Ιουνίου 1999.

- 46 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση της 15ης Ιουνίου 1976, 110/75, Mills κατά ΕΤΕπ (Συλλογή τόμος 1976, σ. 371), αναγνώρισε ότι είναι, δυνάμει του άρθρου 179 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 236 ΕΚ), αρμόδιο να αποφανθεί επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ της Τράπεζας και των υπαλλήλων της.
- 47 Σύμφωνα με το άρθρο 3 της αποφάσεως 88/591/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, για την ίδρυση Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 319, σ. 1), το Πρωτοδικείο είναι, επομένως, αρμόδιο να αποφανθεί επί της παρούσας διαφοράς.
- 48 Όσον αφορά τις προϋποθέσεις του παραδεκτού των προσφυγών που ασκούνται δυνάμει του άρθρου 236 ΕΚ, η διάταξη αυτή, η οποία δεν τάσσει καμία προθεσμία ασκήσεως προσφυγής, παραπέμπει στις «προθεσμίες και τις προϋποθέσεις που ορίζει ο ΚΥΚ ή που προκύπτουν από το καθεστώς που διέπει [τους υπαλλήλους της Κοινότητας]». Δεδομένου ότι η Τράπεζα διαθέτει λειτουργική αυτοτέλεια όσον αφορά το καθεστώς που διέπει τους υπαλλήλους της, είναι αρμόδια να καθορίζει τις προϋποθέσεις του παραδεκτού των προσφυγών που αφορούν τις διαφορές μεταξύ της ίδιας και των υπαλλήλων της, τηρουμένων των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου.
- 49 Εν προκειμένω, ο κανονισμός προσωπικού, στο σχετικό με τα ένδικα μέσα άρθρο του 41, προβλέπει απλώς την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου — και συνεπώς του Πρωτοδικείου, δυνάμει του άρθρου 3 της αποφάσεως 88/591 —, χωρίς να τάσσει προθεσμία για την άσκηση των προσφυγών σχετικά με τις διαφορές μεταξύ της Τράπεζας και των υπαλλήλων της.
- 50 Η Τράπεζα, η οποία στον κανονισμό προσωπικού της παρέλειψε να ορίσει προθεσμία ασκήσεως προσφυγής, δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι ισχύει εν προκειμένω η αποκλειστική προθεσμία των δύο μηνών που τάσσει το άρθρο 230, πέμπτο εδάφιο, ΕΚ. Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι η παρούσα προσφυγή στηρίζεται στα άρθρα 236 ΕΚ και 41 του κανονισμού προσωπικού, ουδόλως δε στο άρθρο 230 ΕΚ.

- 51 Εφόσον ουδεμία ένδειξη υπάρχει στη Συνθήκη και στον κανονισμό προσωπικού σχετική με την προθεσμία ασκήσεως προσφυγής επί διαφορών μεταξύ της Τράπεζας και των υπαλλήλων της, είναι της αρμοδιότητας του Πρωτοδικείου να καλύψει το κενό στο σύστημα των ένδικων μέσων (διάταξη του Πρωτοδικείου της 30ής Μαρτίου 2000, T-33/99, Méndez Pinedo κατά ΕΤΕπ, Συλλογή Υπ.Υπ. 2000, σ. II-273, σκέψη 32).
- 52 Συναφώς, το Πρωτοδικείο πρέπει να σταθμίσει, αφενός, το δικαίωμα των υποκειμένων δικαίου για αποτελεσματική δικαστική προστασία, το οποίο περιλαμβάνεται στις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου (προπαρατεθείσα στη σκέψη 51 διάταξη Méndez Pinedo κατά ΕΤΕπ, σκέψη 32) και συνεπάγεται ότι το υποκείμενο δικαίου πρέπει να διαθέτει επαρκή προθεσμία για τον έλεγχο της νομιμότητας της βλαπτικής πράξεως και την προετοιμασία, ενδεχομένως, της προσφυγής του, και, αφετέρου, την επιταγή της ασφάλειας δικαίου ότι, κατόπιν της παρελεύσεως ορισμένης προθεσμίας, οι πράξεις των κοινοτικών οργάνων καθίστανται απρόσβλητες (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, τις διατάξεις του Πρωτοδικείου της 25ης Μαρτίου 1998, T-202/97, Koorman κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-163 και II-511, σκέψεις 23 έως 25, και της 1ης Ιουνίου 1999, T-74/99, Meyer κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. II-1749, σκέψη 13).
- 53 Για τον συμβιβασμό των διαφόρων αυτών συμφερόντων, οι διαφορές μεταξύ της Τράπεζας και των υπαλλήλων της πρέπει να έρχονται ενώπιον του κοινοτικού δικαστή εντός εύλογης προθεσμίας.
- 54 Για να εκτιμηθεί αν, εν προκειμένω, οι προσφεύγοντες άσκησαν την προσφυγή τους εντός εύλογης προθεσμίας, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι σχετικές με τις προθεσμίες ασκήσεως προσφυγής προϋποθέσεις των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ. Συγκεκριμένα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, μολονότι οι υπάλληλοι της Τράπεζας υπάγονται σε ειδικό καθεστώς που θεσπίζει η ίδια, οι διαφορές μεταξύ της Τράπεζας και των υπαλλήλων της συγγενεύουν, λόγω της φύσεώς τους, με τις διαφορές μεταξύ των κοινοτικών θεσμικών οργάνων και των μονίμων ή προσωρινών υπαλλήλων τους, οι οποίες ρυθμίζονται από τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ. Εξάλλου, εν προκειμένω, οι προσφεύγοντες αποφάσισαν να ακολουθήσουν τη διαδικασία συνδιαλλαγής του άρθρου 41 του κανονισμού προσωπικού, η οποία, αν και προαιρετική, έχει τον ίδιο σκοπό με την υποχρεωτική προ της ασκήσεως προσφυγής διαδικασία

άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ, ήτοι να επιτρέψει την εξώδικη διευθέτηση της διαφοράς μεταξύ των οικείων μερών (απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Μαρτίου 1990, Τ-57/89, Αλεξανδράκης κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. ΙΙ-143, σκέψη 8).

- 55 Όσον αφορά το σημείο ενάρξεως της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής, η Τράπεζα ισχυρίζεται ότι από το άρθρο 41, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού προσωπικού (βλ. ανωτέρω σκέψη 22) προκύπτει ότι η διαδικασία συνδιαλλαγής δεν ασκεί επιρροή για την προθεσμία ασκήσεως προσφυγής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή. Η προθεσμία αυτή αρχίζει από τη στιγμή της κοινοποίησεως της βλαπτικής πράξεως. Η προσφυγή που ασκήθηκε στις 31 Αυγούστου 1999 είναι προδήλως εκπρόθεσμη, καθόσον τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών του Ιανουαρίου 1999 κοινοποιήθηκαν στους προσφεύγοντες στις 15 Ιανουαρίου 1999.
- 56 Πάντως, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι από το γεγονός και μόνον ότι το άρθρο 41, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού προσωπικού προβλέπει προαιρετική διαδικασία συνδιαλλαγής συνάγεται κατ' ανάγκην ότι, αν ο υπάλληλος της Τράπεζας ζητήσει την εφαρμογή της διαδικασίας αυτής, η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή αρχίζει μόνο μετά το πέρας της διαδικασίας συνδιαλλαγής, υπό την προϋπόθεση ωστόσο ότι ο υπάλληλος υπέβαλε αίτηση συνδιαλλαγής εντός εύλογης προθεσμίας αφότου έλαβε κοινοποίηση της βλαπτικής πράξεως και ότι η διάρκεια της διαδικασίας συνδιαλλαγής αυτής καθεαυτής ήταν εύλογη. Οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία θα είχε ως αποτέλεσμα μια κατάσταση όπου ο υπάλληλος της Τράπεζας θα ήταν υποχρεωμένος να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του κοινοτικού δικαστή, ενώ ταυτοχρόνως θα προσπαθούσε ακόμα να επιτύχει συμβιβαστικό διακανονισμό της υποθέσεως.
- 57 Εν προκειμένω, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν γραπτή αίτηση συνδιαλλαγής στις 3 Μαρτίου 1999, ήτοι ενάμιση μήνα μετά τις 15 Ιανουαρίου 1999, ημερομηνία παραδόσεως των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών του Ιανουαρίου 1999. Η αποτυχία της συνδιαλλαγής διαπιστώθηκε στις 30 Ιουνίου 1999, ήτοι τέσσερις μήνες μετά την έναρξη της διαδικασίας. Ακολούθως, οι προσφεύγοντες κατέθεσαν το δικόγραφο της προσφυγής στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 31 Αυγούστου 1999, ήτοι δύο μήνες μετά την αποτυχία της διαδικασίας συνδιαλλαγής.

58 Λαμβανομένων υπόψη των προθεσμιών των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγοντες άσκησαν την προσφυγή τους εντός εύλογης προθεσμίας.

Επί των αιτημάτων περί ακυρώσεως της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1998 και της από 23 Φεβρουαρίου 1999 αποφάσεως του διοικητικού συμβουλίου

59 Η Τράπεζα ισχυρίζεται ότι η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998 και η από 23 Φεβρουαρίου 1999 απόφαση του διοικητικού συμβουλίου (στο εξής: απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 1999) συνιστούν μέτρα γενικού περιεχομένου κατά των οποίων δεν μπορεί να ασκηθεί προσφυγή. Εξάλλου, η απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 1999 συνιστά αμυγώς βεβαιωτική πράξη της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1998.

60 Στα ανωτέρω οι προσφεύγοντες αντιτάσσουν ότι η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998 συνιστά δέσμη ατομικών αποφάσεων.

61 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, με την απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998, η διευθύνουσα επιτροπή αποφάσισε να καταργήσει το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής από 1ης Ιανουαρίου 1999. Η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998 έχει ως σκοπό να παραγάγει έννομα αποτελέσματα έναντι μιας κατηγορίας ατόμων, ήτοι των υπαλλήλων της Τράπεζας, θεωρουμένης κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο (απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1996, T-482/93, Weber κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-609, σκέψη 62). Μολονότι οι υπάλληλοι της Τράπεζας συνιστούν περιορισμένη κατηγορία ατόμων, το γεγονός αυτό δεν επιτρέπει να θεωρηθεί η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998 δέσμη ατομικών αποφάσεων. Συγκεκριμένα, το γενικό περιεχόμενο της πράξεως δεν αμφισβητείται λόγω της δυνατότητας προσδιορισμού, με μεγαλύτερη ή μικρότερη ακρίβεια, του αριθμού ή ακόμα και της ταυτότητας των υποκειμένων δικαίου επί των οποίων εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη στιγμή, αν, όπως εν προκειμένω, η εφαρμογή αυτή γίνεται βάσει μιας αντικειμενικής πραγματικής ή νομικής καταστάσεως η οποία προσδιορίζεται από την επίμαχη πράξη σε σχέση με τον σκοπό της (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1968, 6/68, Zuckerfabrik Watenstedt κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1968, σ. 595, 605 και 606).

- 62 Συνεπώς, η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998 συνιστά μέτρο γενικού περιεχομένου κατά του οποίου οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να ασκήσουν προσφυγή, όπως απορρέει από πάγια νομολογία (διατάξεις του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουνίου 1991, T-14/91, Weyrich κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-235, σκέψη 46, και της 24ης Μαρτίου 1993, T-72/92, Benzler κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-347, σκέψη 20, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Νοεμβρίου 1993, T-13/93, Cordier κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-1215, σκέψη 54).
- 63 Όσον αφορά το αίτημα περί ακυρώσεως της αποφάσεως της 23ης Φεβρουαρίου 1999, πρέπει να υπομνησθεί ότι, με την απόφαση αυτή, το διοικητικό συμβούλιο «προσυπέγραψε την απόφαση της διευθύνουσας επιτροπής περί καταργήσεως του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής που εφαρμόζονται σε μισθούς και συντάξεις». Επομένως, η απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 1999 συνιστά επίσης μέτρο γενικού περιεχομένου και, εκτός αυτού, βεβαιωτική πράξη η οποία, λόγω της φύσεώς της, είναι απρόσβλητη (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 22ας Νοεμβρίου 1990, T-4/90, Lestelle κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-689, σκέψεις 24 έως 27, της 27ης Οκτωβρίου 1994, T-64/92, Chavane de Dalmassy κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. I-A-227 και II-723, σκέψη 25, και της 8ης Ιουλίου 1998, T-130/96, Aquilino κατά Συμβουλίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-351 και II-1017, σκέψη 34).
- 64 Συνεπώς, τα αιτήματα περί ακυρώσεως των αποφάσεων της 11ης Ιουνίου 1998 και της 23ης Φεβρουαρίου 1999 είναι απαράδεκτα.

Επί του αιτήματος περί ακυρώσεως των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών τα οποία έλαβαν οι προσφεύγοντες από τον Ιανουάριο 1999

- 65 Η Τράπεζα υποστηρίζει ότι το αίτημα αυτό είναι επίσης απαράδεκτο. Αφενός, όταν ασκήθηκε η προσφυγή, τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών του Ιανουαρίου 1999 είχαν ήδη καταστεί απρόσβλητα. Αφετέρου, τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών των επόμενων μηνών συνιστούν πράξεις αμγώς βεβαιωτικές και, ως εκ τούτου, απρόσβλητες.

- 66 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει, κατ' αρχάς, ότι το εκκαθαριστικό σημείωμα αποδοχών αποτελεί βλαπτική πράξη κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί προσφυγή (απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Ιανουαρίου 1984, 262/80, Andersen κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1984, σ. 195, σκέψη 4, απόφαση Chavane de Dalmassy κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 63, σκέψη 20). Τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών του Ιανουαρίου 1999 βλάπτουν, μεταξύ άλλων, τους προσφεύγοντες, στον βαθμό που δεν εφαρμόζεται πλέον σ' αυτά το σύστημα των ειδικών συντελεστών μετατροπής.
- 67 Διαπιστώθηκε ήδη ότι η προσφυγή ασκήθηκε εντός εύλογης προθεσμίας, μολονότι η βλαπτική πράξη είχε ήδη κοινοποιηθεί στους προσφεύγοντες στις 15 Ιανουαρίου 1999 (βλ. ανωτέρω σκέψη 58).
- 68 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το εν λόγω αίτημα είναι παραδεκτό, στον βαθμό που αποβλέπει στην ακύρωση των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών τα οποία έλαβαν οι προσφεύγοντες για τον Ιανουάριο 1999.
- 69 Αντίθετα, το εν λόγω αίτημα πρέπει να θεωρηθεί απαράδεκτο στον βαθμό που αποσκοπεί στην ακύρωση των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών για τους μεταγενέστερους του Ιανουαρίου 1999 μήνες (βλ., ωστόσο, κατωτέρω σκέψεις 107 έως 109). Συγκεκριμένα, η οριστική κατάργηση του συστήματος των ειδικών συντελεστών μετατροπής εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών του Ιανουαρίου 1999. Στον βαθμό που στα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών των μεταγενέστερων του Ιανουαρίου 1999 μηνών δεν εφαρμόζεται πλέον το εν λόγω σύστημα, τα σημειώματα αυτά συνιστούν βεβαιωτικές πράξεις του εκκαθαριστικού σημειώματος αποδοχών του Ιανουαρίου 1999 (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 1980, 23/80, Grasselli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1980, σ. 3709, σκέψη 18, και της 21ης Μαΐου 1981, 29/80, Reinartz κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 1311, σκέψη 10).

Επί του αιτήματος να υποχρεωθεί η Τράπεζα να καταβάλει εντόκως στους προσφεύγοντες τη διαφορά μεταξύ των ποσών που έλαβαν ως αποδοχές από την 1η Ιανουαρίου 1999 και των ποσών που θα είχαν λάβει αν είχε διατηρηθεί το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής

- 70 Με το αίτημα αυτό το Πρωτοδικείο καλείται να απευθύνει στην Τράπεζα μια εντολή. Όπως όμως τονίζει η Τράπεζα, κατά πάγια νομολογία, το αίτημα αυτό είναι απαράδεκτο (απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1999, C-5/93 P, DSM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-4695, σκέψη 36, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Ιουνίου 1991, T-156/89, Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1991, σ. II-407, σκέψη 150, και της 8ης Ιουνίου 1995, T-583/93, P κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ. Υπ. 1995, σ. I-A-137 και II-433, σκέψη 17). Εν πάση περιπτώσει, αν το αίτημα αυτό θεωρηθεί ως αίτημα αποζημιώσεως, πρέπει να κριθεί απαράδεκτο, διότι δεν πληροί τις επιταγές των διατάξεων των άρθρων 19 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου και 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου (απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Οκτωβρίου 1998, T-13/96, TEAM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-4073, σκέψη 27).

Συμπέρασμα

- 71 Η προσφυγή είναι παραδεκτή μόνον κατά καθ' ό μέρος ζητείται η ακύρωση των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών τα οποία έλαβαν οι προσφεύγοντες για τον Ιανουάριο 1999.

Επί της ουσίας

- 72 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών τα οποία έλαβαν για τον Ιανουάριο 1999 πρέπει να ακυρωθούν, διότι εφαρμόζονται σ' αυτά οι παράνομες αποφάσεις της 11ης Ιουνίου 1998 και της 23ης Φεβρουαρίου 1999. Το Πρωτοδικείο καλείται, επομένως, να αποφανθεί επί διττής ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας.
- 73 Πάντως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ενδεχόμενη έλλειψη νομιμότητας της αποφάσεως της 23ης Φεβρουαρίου 1999 ουδόλως μπορεί να επηρεάσει τη νομιμότητα.

τητα των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών τα οποία έλαβαν οι προσφεύγοντες για τον Ιανουάριο 1999. Συγκεκριμένα, τα εν λόγω εκκαθαριστικά σημειώματα συντάχθηκαν πριν από την έκδοση της αποφάσεως της 23ης Φεβρουαρίου 1999. Επομένως, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας κατά της αποφάσεως αυτής είναι απαράδεκτη.

74 Όσον αφορά την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας κατά της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1998, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι υφίσταται άμεσος νομικός δεσμός μεταξύ, αφενός, των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών του Ιανουαρίου 1999, στα οποία για πρώτη φορά δεν εφαρμόζεται το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής, και, αφετέρου, της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1998, η οποία καταργεί το σύστημα αυτό από 1ης Ιανουαρίου 1999. Επομένως, η ένσταση κατά της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1998 είναι παραδεκτή (απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Απριλίου 1999, T-305/94 έως T-307/94, T-313/94 έως T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 και T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-931, σκέψη 291).

75 Οι προσφεύγοντες προβάλλουν έξι επιχειρήματα προς στήριξη του ισχυρισμού τους ότι η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998 είναι παράνομη. Το πρώτο επιχείρημα αντλείται από την έλλειψη αρμοδιότητας της Τράπεζας να τροποποιεί μονομερώς τις έννομες σχέσεις με τους υπαλλήλους της. Το δεύτερο αντλείται από την ύπαρξη νομικού σφάλματος, καθότι η Τράπεζα θεώρησε την κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής ως νομικά αναπόφευκτη. Το τρίτο αντλείται από το μη σύννομο της διαβουλεύσεως με τους εκπροσώπους του προσωπικού κατά τη διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1998. Το τέταρτο αντλείται από την παράβαση του άρθρου 19 του Κανονισμού Διαδικασίας της Τράπεζας. Το πέμπτο αφορά την παράβαση των συμβάσεων προσλήψεως που συνήψε η Τράπεζα με τους υπαλλήλους της και το έκτο, τέλος, αντλείται από την παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

76 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι πρέπει πρώτα να εξετάσει το τρίτο επιχείρημα.

Επί του επιχειρήματος που αντλείται από την παρατυπία ως προς τη διαβούλευση με τους εκπροσώπους του προσωπικού κατά τη διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης της 11ης Ιουνίου 1998

- 77 Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι η απόφαση περί καταργήσεως του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής είναι παράνομη, διότι εκδόθηκε χωρίς κατάλληλη διαβούλευση με τους εκπροσώπους του προσωπικού, κατά παράβαση του άρθρου 24 του κανονισμού προσωπικού και των μέτρων εκτελέσεώς του, τα οποία περιέχει η σύμβαση σχετικά με την εκπροσώπηση του προσωπικού στην Τράπεζα (στο εξής: σύμβαση). Συναφώς, εξηγούν ότι η Τράπεζα είχε ήδη λάβει την απόφαση να καταργήσει το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής πριν ξεκινήσει τις διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους του προσωπικού. Εξάλλου, οι διαβουλεύσεις αυτές διεξάχθηκαν σε εσφαλμένη βάση, συγκεκριμένα την ανάλυση της υπηρεσίας ΑΔ που συντάχθηκε τον Μάρτιο του 1998 και θεωρήθηκε ως μη επιδεχόμενη μεταβολής, η οποία προέβλεπε ότι η διατήρηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής ήταν νομικά αδύνατη μετά την καθιέρωση του ευρώ.
- 78 Η Τράπεζα αντιτάσσει ότι, από τον Μάρτιο του 1998, διεξάχθηκαν διαβουλεύσεις μεταξύ των εκπροσώπων του προσωπικού και της υπηρεσίας ΑΔ σχετικά με τις επιπτώσεις της εισαγωγής του ευρώ. Από το σημείωμα της 5ης Ιουνίου 1998 προς τη διευθύνουσα επιτροπή προκύπτει ότι το σώμα των εκπροσώπων του προσωπικού γνωμοδότησε προτού εκδοθεί η απόφαση περί καταργήσεως του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής. Επομένως, εν προκειμένω υπήρξε επαρκής διαβούλευση με τους εκπροσώπους του προσωπικού.
- 79 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 24, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού προσωπικού έχει ως εξής:

«Τα γενικά συμφέροντα του προσωπικού εκπροσωπούν έναντι της Τράπεζας οι εκπρόσωποι του προσωπικού, οι οποίοι εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία.»

80 Η διάταξη αυτή τέθηκε σε εφαρμογή με τη σύμβαση που συνάφθηκε το 1984 και τροποποιήθηκε τελευταία φορά το 1995. Το άρθρο 24 της συμβάσεως έχει ως εξής:

«Διαβούλευση

Το σώμα των εκπροσώπων του προσωπικού συμβάλλει στη διαμόρφωση της πολιτικής προσωπικού. Διατυπώνει προτάσεις, με δική του πρωτοβουλία, και εξετάζει κάθε πρόταση της διοικήσεως προς τη διευθύνουσα επιτροπή, στους τομείς που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι κατωτέρω.

Οι [εκπρόσωποι του προσωπικού] και η διοίκηση συγκροτούν ομάδες εργασίας για την εξέταση των προτάσεων προς τη διευθύνουσα επιτροπή.

Οι εκπρόσωποι του προσωπικού εκφράζουν τη θέση τους με τη μορφή αιτιολογημένης γνωμοδοτήσεως που επισυνάπτεται σε κάθε πρόταση προς τη διευθύνουσα επιτροπή στους τομείς αυτούς.»

81 Πρώτος μεταξύ των τομέων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της συμβάσεως αναφέρεται ο τομέας των «αποδοχών».

82 Επομένως, το σώμα των εκπροσώπων του προσωπικού πρέπει να γνωμοδοτεί για κάθε πρόταση της διοικήσεως προς τη διευθύνουσα επιτροπή σχετικά, μεταξύ άλλων, με τις αποδοχές.

- 83 Η Τράπεζα υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής εμπίπτει στον τομέα των αποδοχών, υπό την έννοια του παραρτήματος I της συμβάσεως στο οποίο παραπέμπει το άρθρο της 24. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την Τράπεζα, οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να ισχυρίζονται ότι, βάσει των διατάξεων αυτών, έπρεπε να γνωμοδοτήσει το σώμα των εκπροσώπων του προσωπικού πριν από την έκδοση της αποφάσεως περί καταργήσεως του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής.
- 84 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η Τράπεζα, καταργώντας το εν λόγω σύστημα, αφαίρεσε μονομερώς από τους υπαλλήλους της οικονομικό πλεονέκτημα που τους χορηγούσε χωρίς διακοπή από το 1982, παρά την τροποποίηση του συστήματος το 1995, και το οποίο, σύμφωνα με τους μη αμφισβητούμενους υπολογισμούς των εκπροσώπων του προσωπικού, αντιπροσώπευε κατά μέσον όρο ποσό ισοδύναμο με 3,5 % των αποδοχών των υπαλλήλων της Τράπεζας (βλ. ανωτέρω σκέψη 17). Σε σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ της 9ης Οκτωβρίου 1998 τονίστηκε εξάλλου ότι «η κατάργηση των ειδικών συντελεστών μετατροπής [θα είχε] άμεση και αισθητή επίπτωση στις αποδοχές των υπαλλήλων».
- 85 Σημειωτέον ότι το άρθρο 24 της συμβάσεως εκφράζει απλώς και μόνο μια γενική αρχή των δικαίων των κρατών μελών, η οποία εφαρμόζεται, δυνάμει του άρθρου 44 του κανονισμού προσωπικού, στις συμβάσεις που συνάπτει η Τράπεζα με τους υπαλλήλους της. Συγκεκριμένα, δυνάμει μιας γενικής αρχής του εργατικού δικαίου, ένας εργοδότης μπορεί να αφαιρέσει μονομερώς οικονομικό πλεονέκτημα που χορήγησε στους υπαλλήλους του εκούσια και σταθερά, μόνον έπειτα από διαβούλευση με αυτούς ή με τους εκπροσώπους τους.
- 86 Επομένως, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι το πλεονέκτημα που αντλούσαν οι υπάλληλοι της Τράπεζας από την εφαρμογή του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής δεν εμπίπτει στον τομέα των αποδοχών υπό την έννοια του παραρτήματος I της συμβάσεως στο οποίο παραπέμπει το άρθρο της 24, η Τράπεζα όφειλε να ζητήσει γνωμοδότηση των εκπροσώπων του προσωπικού, δυνάμει της γενικής αρχής του

εργατικού δικαίου, προτού λάβει την απόφαση, τον Ιούλιο του 1998, να καταργήσει το εν λόγω πλεονέκτημα, το οποίο χορηγούσε αδιαλείπτως από το 1982.

- 87 Την ανάλυση αυτή επιβεβαιώνει η έκθεση τεχνικών συμβούλων (στο εξής: έκθεση) που προσκόμισε η Τράπεζα κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία (παράρτημα 11 του υπομνήματος αντικρούσεως). Στην έκθεση αυτή, όπου υπογραμμίζεται η εξουσία της Τράπεζας να καταργήσει μονομερώς το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής (σ. 43), εξηγείται ότι, δυνάμει των «γενικών αρχών του εργατικού δικαίου που είναι κοινές σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης», «η μονομερής απόφαση πρέπει πάντως να λαμβάνεται καλόπιστα και να είναι δίκαιη και σωστή», γεγονός που «προϋποθέτει ότι, πριν από τη λήψη της αποφάσεως, [...] πρέπει να εξασφαλίζεται επαρκής προειδοποίηση [...] ώστε να μπορεί να διεξαχθεί εγκαίρως η διαβούλευση με τους εκπροσώπους του προσωπικού [...]» (σ. 41· η υπογράμμιση είναι του Πρωτοδικείου).

- 88 Εξάλλου, η υπηρεσία ΑΔ αναγνώρισε, στο σημείωμα της 17ης Μαρτίου 1998 με τίτλο «Το ευρώ και η επίδρασή του σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού» (βλ. ανωτέρω σκέψη 11), ότι η Τράπεζα μπορούσε να ασκήσει την αρμοδιότητά της σχετικά με την κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής, μόνον υπό την προϋπόθεση ότι «[θα] τηρούσε τις προβλεπόμενες διαδικασίες διαβουλεύσεως, ιδίως με τους φορείς που εκπροσωπούν το προσωπικό» (σημείο 2.2.2 του σημειώματος).

- 89 Η διαβούλευση με τους εκπροσώπους του προσωπικού, στην οποία η Τράπεζα οφείλει να προβεί δυνάμει γενικής αρχής του εργατικού δικαίου κοινής στα κράτη μέλη, ουδόλως συνεπάγεται ότι οι εν λόγω εκπρόσωποι έχουν δικαίωμα συναποφάσεως σχετικά με την ενδεχόμενη κατάργηση οικονομικού πλεονεκτήματος, όπως αυτού που απορρέει από το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρει η έκθεση που προσκόμισε η Τράπεζα, το δικαίωμα διαβου-

λεύσεως αφήνει ανέπαφο το προνόμιο του εργοδότη να αποφασίζει («*leave[es] the managerial prerogative of the employer intact*») (σ. 41-42, υποσημείωση αριθ. 6).

- 90 Πάντως, η διαβούλευση αυτή πρέπει να μπορεί να επηρεάζει το περιεχόμενο της θεσπιζομένης πράξης (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 165/87, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 5545, σκέψη 20, και της 10ης Ιουνίου 1997, C-392/95, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1997, σ. I-3213, σκέψη 22· προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Léger στην απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Ιουλίου 1995, C-21/94, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1995, σ. I-1827, I-1830, σημείο 25 των προτάσεων), γεγονός που προϋποθέτει ότι πρέπει να διεξάγεται «εγκαιρώς» και «καλόπιστα» (προπαρατεθείσα έκθεση, σ. 41).
- 91 Υπό το φως των αρχών αυτών, πρέπει να εξεταστεί αν, εν προκειμένω, η διαβούλευση με τους εκπροσώπους του προσωπικού κατά τη διαδικασία που προηγήθηκε της έκδόσεως της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1998 ήταν νομότυπη.
- 92 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, πριν από την έκδοση της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1998, η διοίκηση της Τράπεζας ενημέρωσε τους εκπροσώπους του προσωπικού ότι η κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής για τα νομίσματα των χωρών μελών της Οικονομικής και Νομισματικής Ενώσεως (στο εξής: χώρες μέλη) αποτελούσε αναπόφευκτη συνέπεια της εισαγωγής του ευρώ. Σύμφωνα με τη διοίκηση της Τράπεζας, ακόμα και αν η Τράπεζα ήθελε να διατηρήσει το εν λόγω σύστημα, αυτό θα ήταν αδύνατο. Έτσι, το από 17 Μαρτίου 1998 σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ προς τους εκπροσώπους του προσωπικού αναφέρει ότι «είναι επομένως αδύνατο [να διατηρηθεί το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής]» (βλ. ανωτέρω σκέψη 11). Το από 6 Μαΐου 1998 σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ προς τους εκπροσώπους του προσωπικού επιβεβαιώνει ότι «είναι σαφές ότι, από 1ης Ιανουαρίου 1999, η Τράπεζα θα μπορεί να χρησιμοποιεί ως συντελεστές μετατροπής μόνον τις ισοτιμίες που θα έχουν επίσημα ορίσει οι μέτοχοί της» και ότι, «συνεπώς, οι ειδικοί συντελεστές μετατροπής θα εξαφανιστούν από την ημερομηνία αυτή, ανεξάρτητα από το αν η Τράπεζα θα έχει ή όχι εκφράσει τις κλίμακες που χρησιμοποιεί σε ευρώ». Το σημείωμα αυτό καταλήγει ότι «η κατάργηση της πρακτικής των ειδικών συντελεστών μετατροπής για τις μεταφορές μέρους των αποδοχών από 1ης Ιανουαρίου 1999 είναι αναπόφευκτη» (βλ. ανωτέρω σκέψη 13). Με το

από 28 Μαΐου 1998 σημειώμά της προς τους εκπροσώπους του προσωπικού, η υπηρεσία ΑΔ ισχυρίζεται εκ νέου ότι, από 1ης Ιανουαρίου 1999,

«η Τράπεζα δεν θα μπορεί [...], για τη μετατροπή των μισθολογικών και συνταξιοδοτικών κλιμάκων, να χρησιμοποιεί συντελεστές διαφορετικούς από τις ισοτιμίες που θα έχουν ορίσει οι μέτοχοί της» (βλ. ανωτέρω σκέψη 15).

93 Αντίθετα, η κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής για τις χώρες μη μέλη της Οικονομικής και Νομισματικής Ενώσεως (στο εξής: χώρες μη μέλη) παρουσιάστηκε ως πράξη στηριζόμενη σε πολιτική επιλογή της Τράπεζας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Τράπεζα, η εισαγωγή του ευρώ δεν καθιστά αδύνατη τη διατήρηση του συστήματος για τις χώρες αυτές. Η απόφαση καταργήσεως του συστήματος και για τα νομίσματα των χωρών μη μελών στηρίζεται στο μέλημα ίσης μεταχειρίσεως των υπαλλήλων της Τράπεζας (βλ. ανωτέρω σκέψεις 11 και 19). Εξάλλου, η Τράπεζα θεωρεί ότι «δεν μπορούν να “ανταμειφθούν” οι υπήκοοι μιας χώρας που έχει αρνητική στάση έναντι του ευρώ. Πρόκειται για πολιτική απόφαση» (πρακτικά της από 7 Σεπτεμβρίου συνεδριάσεως της ad hoc ομάδας εργασίας για το ευρώ· παράρτημα XXVI του δικογράφου της προσφυγής).

94 Πάντως, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, ακόμα και για τα νομίσματα των χωρών μελών, ήταν δυνατή η διατήρηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής μετά την 1η Ιανουαρίου 1999. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το εν λόγω σύστημα παρείχε στους υπαλλήλους της Τράπεζας τη δυνατότητα να μεταφέρουν μέρος των αποδοχών τους σε νόμισμα διαφορετικό από το βελγικό ή το λουξεμβουργιανό φράγκο, βάσει ειδικού συντελεστή μετατροπής, που ισοδυναμούσε με την ετησίως καθοριζόμενη από το Συμβούλιο ισοτιμία, πολλαπλασιασμένου με τον διορθωτικό συντελεστή, τον οποίο καθορίζουν τα κοινοτικά θεσμικά όργανα για τη χώρα του οικείου νομίσματος. Το σύστημα των διορθωτικών συντελεστών του άρθρου 64 του ΚΥΚ δεν καταργήθηκε λόγω της μεταβάσεως στο ευρώ. Επομένως, για τη διατήρηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής για τα νομίσματα των χωρών μελών μετά την 1η Ιανουαρίου 1999, αρκούσε η Τράπεζα να πολλαπλασιάσει τις ισοτιμίες που καθόρισε αμετάκλητα το Συμβούλιο την 1η Ιανουαρίου 1999 με τους διορθωτικούς συντελεστές των οικείων χωρών.

- 95 Συνεπώς, η κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής δεν αποτελούσε αναπόφευκτη συνέπεια της εισαγωγής του ευρώ.
- 96 Εξάλλου, δεδομένου του σκοπού του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής, η Τράπεζα δεν μπορεί να θεώρησε ευλόγως ότι η εισαγωγή του ευρώ καθιστούσε αναπόφευκτη την κατάργηση του συστήματος αυτού.
- 97 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, με την τροποποίηση του συστήματος συντελεστών μετατροπής το 1995, η Τράπεζα θέλησε «να προσαρμόσει τα κριτήρια χορηγήσεως ειδικών συντελεστών στην Τράπεζα προς τα ισχύοντα στα κοινοτικά θεσμικά όργανα και [...] να λάβει υπόψη τις νέες λεπτομέρειες εφαρμογής που έθεσαν πρόσφατα σε εφαρμογή τα εν λόγω κοινοτικά θεσμικά όργανα». Η τροποποίηση προοριζόταν «να αναπροσανατολίσει και να διασαφηνίσει την έννοια των ειδικών συντελεστών και να τους επαναφέρει στον αρχικό τους σκοπό», ήτοι να «διαφυλάσσουν την αγοραστική δύναμη των υπαλλήλων της Τράπεζας εκτός Λουξεμβούργου» (ανακοίνωση στο προσωπικό της 24ης Μαρτίου 1995, βλ. ανωτέρω σκέψη 7).
- 98 Όπως τονίζει η υπηρεσία ΑΔ στο από 16 Δεκεμβρίου 1998 έγγραφό της προς τους προσφεύγοντες και τους λοιπούς υπαλλήλους της Τράπεζας, «το ενιαίο νόμισμα [...] δεν θα καταργήσει τις διαφορές του κόστους ζωής εντός της ζώνης [της] ONE. Οι διαφορές αυτές θα εξακολουθήσουν να υφίστανται τόσο στο εσωτερικό της ONE όσο και της ΕΕ στο σύνολό της» (παράρτημα XXXII του δικογράφου της προσφυγής). Εξάλλου, όπως παρατηρούν οι προσφεύγοντες, το άρθρο 17 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, το οποίο καθιστά δυνατή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τη μεταφορά εκ μέρους των υπαλλήλων των θεσμικών οργάνων μέρους των αποδοχών τους σε νόμισμα διαφορετικό από αυτό της χώρας που υπηρετούν, βάσει του διορθωτικού συντελεστή της χώρας της οποίας το νόμισμα επελέγη (απόφαση του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουλίου 1998, T-236/97, Ουζουνοφφ Ροποφφ κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-311 και II-905, σκέψη 34), και το οποίο ενέπνευσε το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής που εφαρμόζεται στους υπαλλήλους της Τράπεζας (βλ. ανωτέρω σκέψεις 2, 3 και 7), δεν τροποποιήθηκε κατόπιν της μεταβάσεως στο ευρώ.
- 99 Σημειωτέον επίσης ότι, εφόσον η Τράπεζα προέβλεψε για τους συνταξιούχους υπαλλήλους της σταδιακή κατάργηση, μετά την 1η Ιανουαρίου 1999, του συστήμα-

τος ειδικών συντελεστών μετατροπής, γνώριζε ότι, ακόμα και μετά την 1η Ιανουαρίου 1999, το εν λόγω οικονομικό πλεονέκτημα μπορούσε να διατηρηθεί, τουλάχιστον προσωρινά. Έτσι, από έγγραφο της 31ης Αυγούστου 1998 προς τους συνταξιούχους υπαλλήλους της Τράπεζας (παράρτημα XXII του δικογράφου της προσφυγής) προκύπτει το εξής: «οι ειδικοί συντελεστές που εφαρμόζονται στις συντάξεις θα παγώσουν στο τωρινό τους επίπεδο (ήτοι στους συντελεστές που καθορίστηκαν την 1.7.1997) [και (...)] η επίδρασή τους θα μειωθεί κατά ένα τέταρτο ετησίως από την 1η Ιανουαρίου 1999, ώσπου να καταργηθούν πλήρως στις 31 Δεκεμβρίου 2001.» Αν, όπως υποστηρίζει η Τράπεζα, η εισαγωγή του ευρώ καθιστούσε αδύνατη την εφαρμογή του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής, δεν θα μπορούσε να προβλέψει καμία μεταβατική περίοδο πριν από την κατάργηση του πλεονεκτήματος για τους συνταξιούχους υπαλλήλους.

- 100 Στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων που διεξάχθηκαν από τον Μάρτιο του 1998, οι εκπρόσωποι του προσωπικού, αφού έλαβαν το πρώτο σημείωμα της υπηρεσίας ΑΔ, της 17ης Μαρτίου 1998, σχετικά με την κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής (RH/Adm/98-0556/ZZ), τόνισαν ευθέως ότι η βάση του υπολογισμού της Τράπεζας ήταν εσφαλμένη. Έτσι, με το από 3 Απριλίου 1998 σημείωμά τους, εξήγησαν ότι:

«Η εφαρμογή ειδικών συντελεστών μετατροπής στηρίζεται σε συνεκτίμηση των διορθωτικών συντελεστών που χρησιμοποιεί η Επιτροπή. Οι συντελεστές αυτοί δεν θα εξαφανιστούν την 1η Ιανουαρίου 1999». Επισημάναν ότι, «προφανέστατα, η μετάβαση στο ευρώ και μόνο δεν δικαιολογεί την εγκατάλειψη των διορθωτικών συντελεστών.»

- 101 Εντούτοις, σε απάντηση προς το σημείωμα της 3ης Απριλίου 1998, η υπηρεσία ΑΔ υπενθύμισε, με το από 6 Μαΐου 1998 σημείωμά της, ότι η κατάργηση των συντελεστών μετατροπής ήταν αναπόφευκτη, λόγω της μεταβάσεως στο ευρώ (βλ. ανωτέρω σκέψη 13).

- 102 Με σημείωμα της 13ης Μαΐου 1998, οι εκπρόσωποι του προσωπικού αντέδρασαν και διαπίστωσαν ότι «η στάση [της υπηρεσίας] ΑΔ οδηγ[ούσε] ουσιαστικά τις συζητήσεις σε αδιέξοδο». Δήλωσαν, πάντως, ότι «ήταν διαθέσιμοι να προβούν το συντομότερο δυνατό σε πραγματικές διαπραγματεύσεις» (βλ. ανωτέρω σκέψη 14). Παρ' όλ' αυτά, καμία άλλη διαβούλευση με τους εκπροσώπους του προσωπικού δεν διεξάχθηκε πριν από την έκδοση της απόφασης της 11ης Ιουνίου 1998.
- 103 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Τράπεζα, παρουσιάζοντας, κατά τη διαδικασία που προηγήθηκε της εκδόσεως της απόφασης της 11ης Ιουνίου 1998, την κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής, την 1η Ιανουαρίου 1999, για τα νομίσματα των χωρών μελών ως αναπόφευκτη συνέπεια της μεταβάσεως στο ευρώ και εμμένοντας στην άποψη αυτή μέχρι την έκδοση της απόφασης της 11ης Ιουνίου 1998, μολονότι γνώριζε ότι η βάση του υπολογισμού της ήταν εσφαλμένη (βλ. ανωτέρω σκέψη 99), δεν διεξήγαγε καλόπιστα τις διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους του προσωπικού για την κατάργηση του εν λόγω οικονομικού πλεονεκτήματος. Το πλεονέκτημα αυτό αφορά την κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής για τα νομίσματα τόσο των χωρών μελών όσο και των χωρών μη μελών. Συγκεκριμένα, η κατάργηση του συστήματος για τα τελευταία αυτά νομίσματα παρουσιάστηκε ως αναγκαία για να αποφευχθεί η άνιση μεταχείριση μεταξύ των υπαλλήλων της Τράπεζας, κατόπιν της φερόμενης ως αναπόφευκτης καταργήσεως, λόγω της μεταβάσεως στο ευρώ, του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής για τα νομίσματα των χωρών μελών.
- 104 Έτσι, η διαβούλευση με τους εκπροσώπους του προσωπικού που διεξήγαγε η Τράπεζα δεν μπορούσε να επηρεάσει το περιεχόμενο της απόφασης που έλαβε η διευθύνουσα επιτροπή στις 11 Ιουνίου 1998 (βλ., κατ' αναλογία, τις προπαρατεθείσες στη σκέψη 90 αποφάσεις).
- 105 Υπό τις συνθήκες αυτές και χωρίς να χρειάζεται κρίση επί του ζητήματος αν, εν προκειμένω, η διαβούλευση που ξεκίνησε τον Μάρτιο του 1998 οργανώθηκε εγκαίρως, λαμβανομένου υπόψη ότι η διευθύνουσα επιτροπή είχε καταρχήν εγκρίνει, στις 17 Φεβρουαρίου 1998, την πρόταση καταργήσεως του συστήματος ειδικών

συντελεστών μετατροπής από 1ης Ιανουαρίου 1999 (βλ. ανωτέρω σκέψη 9), επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Τράπεζα παραβίασε τη γενική αρχή του εργατικού δικαίου που εκφράζει το άρθρο 24 της συμβάσεως, διότι δεν διεξήγαγε καλόπιστα τις διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους του προσωπικού πριν από την έκδοση της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1998.

- 106 Συνεπώς, η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998 περί καταργήσεως του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής είναι παράνομη.
- 107 Επιβάλλεται, επίσης, η διαπίστωση ότι οι προσφεύγοντες, σε αντίθεση με τους υπαλλήλους της Τράπεζας που δεν αμφισβήτησαν το εγκαθαριστικό σημείωμα αποδοχών του Ιανουαρίου 1999, δεν συμφώνησαν ποτέ με την κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής. Υπό τις συνθήκες αυτές, η έλλειψη νομιμότητας της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1998, που απορρέει από την έλλειψη καλόπιστων διαβουλεύσεων με τους εκπροσώπους του προσωπικού σχετικά με την κατάργηση του συστήματος ειδικών συντελεστών μετατροπής, δεν θεραπεύθηκε, όσον αφορά τους προσφεύγοντες, από τη μεταγενέστερη σιωπηρή συγκατάθεση των εκπροσωπούμενων.
- 108 Δεδομένου ότι για τη σύνταξη των εγκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών τα οποία έλαβαν οι προσφεύγοντες για τον Ιανουάριο 1999 εφαρμόστηκε μια παράνομη απόφαση, τα σημειώματα αυτά πρέπει να ακυρωθούν, χωρίς να χρειάζεται να αποφανθεί το Πρωτοδικείο επί των λοιπών λόγων ακυρώσεως και επιχειρημάτων που προβάλλουν οι προσφεύγοντες.
- 109 Δυνάμει του άρθρου 233 ΕΚ, η Τράπεζα θα πρέπει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της παρούσας αποφάσεως. Πάντως, εφόσον τα εγκαθαριστικά

σημειώματα αποδοχών τα οποία έλαβαν οι προσφεύγοντες για τον Ιανουάριο 1999 πρέπει να ακυρωθούν, διότι επ' αυτών εφαρμόστηκε παράνομη πράξη γενικού περιεχομένου, ήτοι η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998, η Τράπεζα, όταν θα αποφασίσει ποια μέτρα θα λάβει δυνάμει του άρθρου 233 ΕΚ, θα είναι υποχρεωμένη να λάβει επίσης υπόψη την έλλειψη νομιμότητας των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών τα οποία έλαβαν οι προσφεύγοντες για τους μεταγενέστερους του Ιανουαρίου 1999 μήνες, στον βαθμό που επ' αυτών εφαρμόζεται η ίδια παράνομη απόφαση.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 110 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η Τράπεζα ηττήθηκε όσον αφορά το ουσιώδες μέρος των αιτημάτων της και οι προσφεύγοντες υπέβαλαν σχετικό αίτημα, η Τράπεζα πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.
- 111 Το αίτημα των προσφευγόντων να καταδικαστεί η Τράπεζα στα σχετικά με τη διοικητική διαδικασία έξοδα πρέπει να απορριφθεί. Συγκεκριμένα, κατά το άρθρο 91 του Κανονισμού Διαδικασίας, «θεωρούνται ως έξοδα που μπορούν να αναζητηθούν [...] τα αναγκαία έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι λόγω της δίκης». Υπό τον όρο «δίκη» της διατάξεως αυτής νοείται μόνον η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία, ενώ αποκλείεται το προ της ασκήσεως της προσφυγής στάδιο. Αυτό απορρέει, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 90 του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο κάνει λόγο για «ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία» (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 2000, Τ-25/95, Τ-26/95, Τ-30/95 έως Τ-32/95, Τ-34/95 έως Τ-39/95, Τ-42/95 έως Τ-46/95, Τ-48/95, Τ-50/95 έως Τ-65/95, Τ-68/95 έως Τ-71/95, Τ-87/95, Τ-88/95, Τ-103/95 και Τ-104/95, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. ΙΙ-491, σκέψη 5134). Εν πάση περιπτώσει, αν το αίτημα αυτό θεωρηθεί ως αίτημα αποζημιώσεως, πρέπει να κριθεί απαράδεκτο, διότι δεν πληροί τις επιταγές των διατάξεων των άρθρων 19 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας (απόφαση TEAM κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 70, σκέψη 27).

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Ακυρώνει τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών τα οποία έλαβαν οι προσφεύγοντες για τον Ιανουάριο 1999 στον βαθμό που επ' αυτών δεν εφαρμόζεται το σύστημα ειδικών συντελεστών μετατροπής.**

- 2) **Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή ως απαράδεκτη.**

- 3) **Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στα δικαστικά έξοδα.**

Azizi

Lenaerts

Jaeger

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Μαρτίου 2001.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

J. Azizi